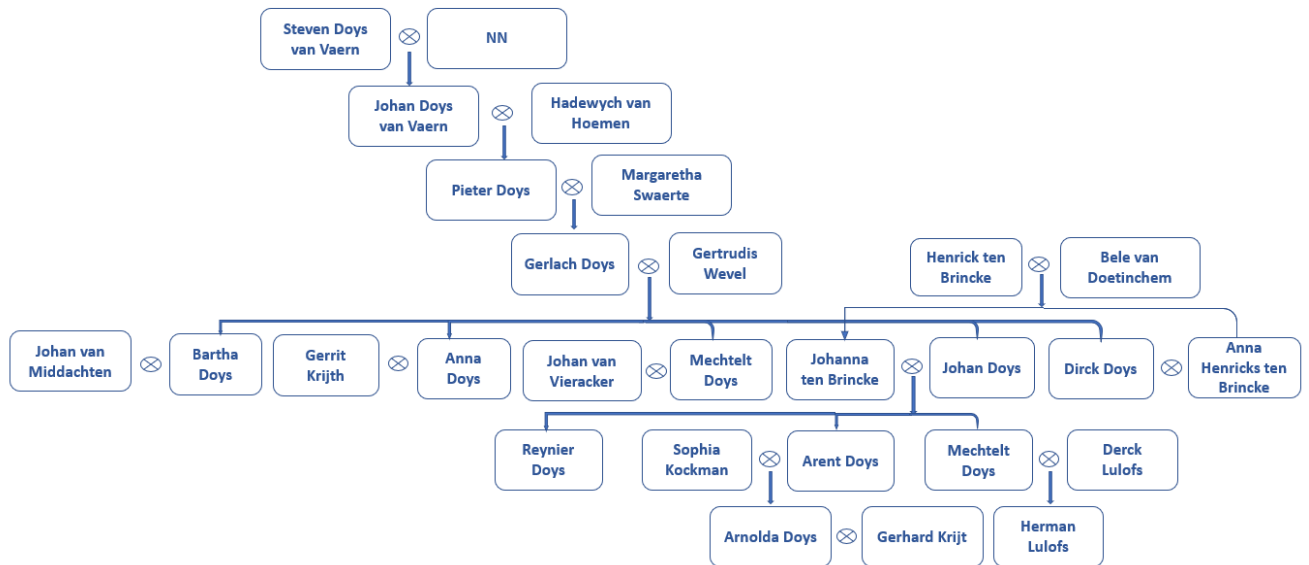

Doys en van Dorth op het adellijke huis Bussloo bij Gietelo

Albert van der Kaap

Dit artikel gaat over een tweetal families, Doys en Van Dorth, die op het huis Bussloo bij Gietelo hebben gewoond. Een landgoed dat in ieder geval al bestond op het eind van de veertiende eeuw: 'Dat goet ter Loe met allen sijnen toehoren ende rechten, gelegen in den kerspel van Vorst, in der buerschap van Ghiedele, heeft ontvangen Gerrit Wyginch, anno 1390'.¹

Doys

Johan Doys, zoon van Geerlich Doys en Geertruid Wevel, stamt uit een Gelders/Overijssels geslacht, dat zijn naam ontleent aan, naar men zegt, 'een dorp van gelijken naam, gelegen in Artois in Frankrijk, en haar, voor eenige eeuwen, als erfelijk eigendom geschonken'.²

Johan, overleden op 8 oktober 1558 in Zwolle, trouwde met Johanna ten Brincke, dochter van Henrick ten Brincke en Bele van Doetinchem. Zij kregen in ieder geval drie kinderen, de zonen Arent (getrouwd met Sophia Kockman) en Reynier (jong overleden) en dochter Mechtelt (getrouwd met Derck Lulofs, zoon van Herman Lulofs en Geertruid van Brunfels). Johan werd op 4 juni 1558 rentmeester-generaal van Salland.

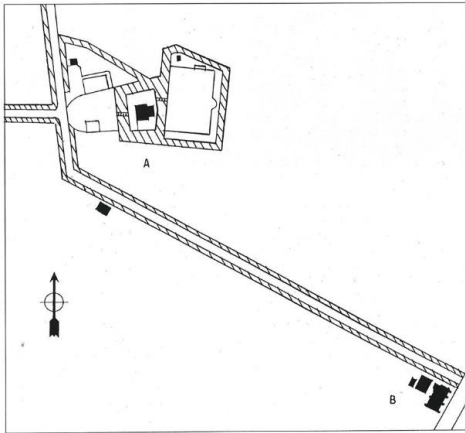
Regest 441 (27 mei 1570): De stadhouder, kanselier en raden in Overijssel, Drenthe en Lyngen wijzen een sententie in de zaak van mr. Johan Oistendorp, optredende voor den koning, tegen de weduwe en de erfgenamen van Johan van Doys, rentmeester van Zallandt, waarbij laatstgenoemden veroordeeld worden tot het betalen van 1406 Car. gulden, 16 stuivers en 9 penningen.³

¹ https://www.historischeverenigingvoorst.nl/images/PDF_KRONIEK/21-01.pdf

² <https://bit.ly/3mAnRL4>

³ HCO 0007 Hollandse Rekenkamer, rekeningen en andere stukken betreffende Overijssel nr. 441

Dirck Doys (ongeveer 1520- 18 september 1603 in Deventer), broer van Johan⁴, trouwde in 1555 met Anna ten Brincke (ongeveer 1525-1594), een zus van Johanna.

Bussloo in 1832 naar het kadaster. Bij A zien we het kasteel op zijn eiland met daarachter de eveneens omgrachte tuin. Bij B aan het begin van de oprijlaan de in 1818 gebouwde kerk (Tekening J. Harenberg)

In 1558 wordt Johan Doys eigenaar van het huis Bussloo⁵, dat hij kocht van een Bernard Kremer. Deze Bernard was de zoon van Johan Kremer Conradssoon, ook wel Johan Kremer Wychman genoemd, die er in 1531 mee beleend was.

Al een jaar later, 1559, wordt zijn zoon Arent er als zijn erfgenaam mee beleend. Als het Loo weer terugvalt op zijn moeder, Johanna, laat die het na aan een andere zoon, Reynier. In 1594 (of 1583) wordt Mechtelt Doys, getrouwd op 4 mei 1588 (huwelijkscontract) met Derck Luloffs, zoon van Herman Lulofs en Geertruid van Brunsfelt, er als erfgenaam van haar moeder Johanna, mee beleend. Derck krijgt bij zijn huwelijk het huis in de Lange Bisschopsstraat, waarin zijn moeder woont en de helft van een windmolen, de Bergmolen in Raalte, of in plaats daarvan een jaarrente van 30 goudgulden als de molen nog niet bedrijfsklaar is.

Johan Doys

Johan Doys en zijn vrouw komen voor in een vermelding van maart 1563 in Deventer. Dan wordt van een Jan Gerrits en Arent Brantz, beiden al op leeftijd, vermeld dat zij het eikenhout in de straat van het Heilige Geest of Grote Gasthuis hebben gesnoeid en gekapt. Deze weg is door de weduwe van 'Jan Doijs' ten behoeve van dit gasthuis bestraat (als dat tenminste bedoeld wordt met *'heeft doen startten'*). Ook hebben zij telkens de eikels van die bomen verzameld en de varkens en de beesten van 'juffer then Bruijnck' van daar verdreven.⁶

⁴ <https://gw.geneanet.org/cofranssen?lang=en&iz=26471&p=johanna&n=ten+brincke>

⁵ Breuninkshofweg.

⁶ Stadsarchief Deventer 0767 Groote (vroeger Heilige Geesten-) en Voorster gasthuis te Deventer Inventaris 1. Diverse stukken 1.2. Jaren 1500 t/m 1599 1.2.6. Jaren 1560 t/m 1569 nr 1089.

<https://gw.geneanet.org/cofranssen?lang=en&iz=26471&p=johanna&n=ten+brincke>

Mechtelt laat het goed na aan haar zoon Herman, waarna het in 1629 in handen komt van Arnolda Doys, getrouwd met Gerrit Krijt. Zij wordt ermee beleend *'als erve van haer vaders susters zoone Herman Luloffs'*, haar neef dus.⁷

Dit echtpaar laat in 1630 een meer representatief huis bouwen, omringd door een gracht. Op 19 juli 1647 vermaakte de moeder Busloo aan haar dochter Anna Sophia, die in 1625 was getrouwd met Diederik van Dorth van Vieracker, die in 1649 heer van Busloo werd.

In 1631 had het kwartier van Zutphen diverse besluiten genomen die zeer in het nadeel van katholieken waren. In november kwam Diederik hiertegen met andere edelen in het geweer, maar dat haalde weinig uit. Daarom besloot hij na de dood van zijn moeder hun havezathe aan een protestant te verkopen voor wie deze meer waarde had. Hij bewoonde vervolgens het landgoed Gietelo waar hij *'in droeve tijden der verdrukking beschermheer der katholieken was'*.⁸

Van Doys naar Dorth

Anna en Diederik gingen ook wonen in het huis Dorth en niet in Vieracker. Toen Diederik in 1658 stierf kwam Bussloo in bezit van hun zoon Theodore (Derck) Arnold van Dorth (beleend wordt hij in 1664) die in 1665 trouwde met Maria Geertruid Swaefken tot Gruyteringh, overleden op 18 augustus 1705, dochter van Reinier Swaefken tot Gruyterinck (zoon van Gerrit Swaefken en Berta van der Capellen) en Geertruid toe Boecop (dochter van Hendrik toe Boecop en Rense Berners).⁹

Zijn moeder en zijn zes zussen stellen zich blijkbaar tevreden met het huis te Vieracker, dat zij in 1663 verkopen aan de Zutphense burgemeester Joan Ruyter en zijn vrouw Susanna van Rhemen.

Theodore Ignace, zoon van Theodore en Maria Geertruid, kreeg Bussloo in 1715. Hij trouwde in 1714 met Judith Maria Ignatia van Dorth tot Medler en liet het goed in 1746 na aan zijn oudste zoon, Theodorus Zeno, die in 1759 ook Meyerink erfde van zijn oom Reinder Engelt, de broer van zijn vader.

Rudolph van Dorth tot Medler, broer van Juditha Maria, stierf in 1754 ongehuwd. Zijn bastaard kinderen (Willem, Flora en Diana) konden om die reden niet erven, waardoor hij had bepaald dat de zoon van zijn zus die als eerste trouwde, met een adellijke bruid en die bovendien katholiek was, het Medler zou erven. Theodorus, doe trouwde met Elisabeth Maria Hackfort tot ter Horst, voldeed aan alle eisen. Hij ontving het Medler ook daadwerkelijk, maar pas in 1761. Een van de redenen was dat zijn oom Hendrik protestant was geworden. Bovendien moest hij Bussloo afstaan aan zijn broer Gerardus Judocus, die er pas in 1772 mee werd beleend. Hij stierf ongehuwd in 1791 en liet Bussloo na aan Theodora Oliviera van Dorth tot Medler, dochter van Theodorus Zeno.

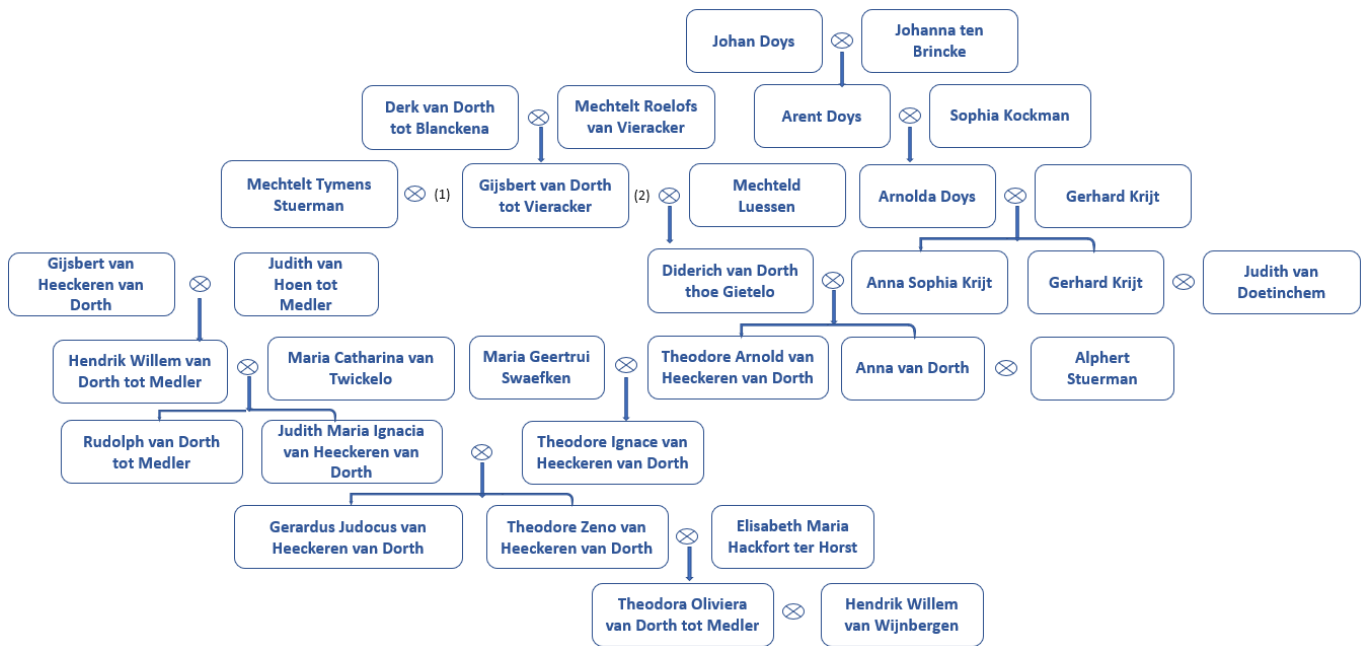
Theodor trouwde in 1775 met Hendrik Willem van Wijnbergen en daarmee was Theodora de laatste Van Dorth op het Bussloo.

---

⁷ https://www.historischeverenigingvoorst.nl/images/PDF_KRONIEK/21-01.pdf

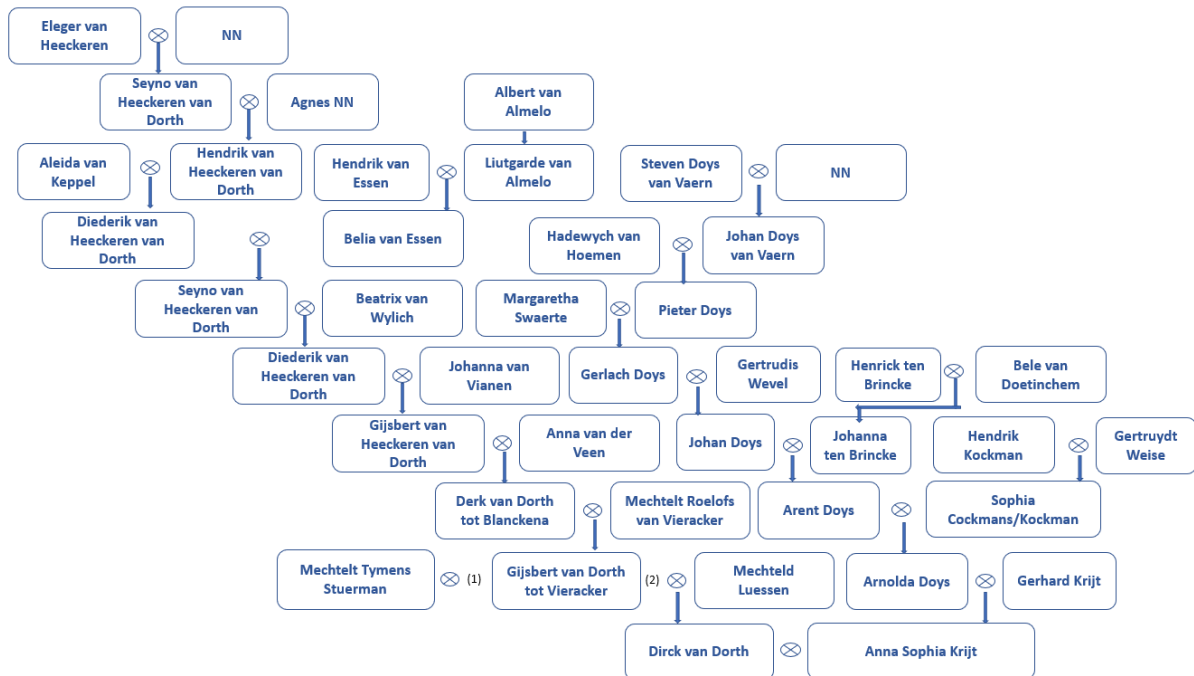
⁸ Bijdragen en mededeelingen, deel II van de Vereniging tot beoefening van Geldersche geschiedenis, oudheidkunde en recht. 1900. <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=MMEGG01:179597001:pdf>

⁹ https://www.kamperalmanak.nl/downloads/almanak1992/kamper_almanak_1992_11_toe_boecop.pdf; Zutphense kentenissen 1640-1643, fol.468 en fo1.521.

Voorouders van Dirck van Dorth, vrouw van Anna Sophia Krijt

De voorouders van Dirck van Dorth, vrouw van Anna Sophia Krijt, dochter van Arnolda Doys en Gerhard Krijt zijn:

Eleger van Heeckeren (schildknaap) leefde rond 1300. Hij was eigenaar van de hof te Dorth (Durrethe), tussen Gorssel en Bathmen.¹⁰

Seyno van Heeckeren (later van Durrethe) (1295-1360), zijn zoon, was ook schildknaap. Hij trouwde rond 1320 (1) met Maria van Middachten, dochter van Evert van Middachten en Meyna en (2) met Agnes van Borculo, dochter van Arnold van Borculo (zoon van Hendrik III van Borculo en Agnes van Gelre¹¹). In 1321 geeft hij de tienden van het huis Nyenhuis onder Oxe in leen uit. Hij werd omstreeks 1325 beleend met Hoenover (bij Epe) en omstreeks 1329 met Dorrethe.

Seyno van Dorth was een vriend van de stad Deventer en tijdens de Deventer kermis van het jaar 1358 werd op het Huis Dorth een dagvaart gehouden tegen de zonen van Ampsen wegens het vangen van Deventer mannen. Toen werd ook de vrede gesloten mede door de bemiddeling van de heer van Dorth die aan beide partijen welgevallig was. Het bewijs hiervoor wordt geleverd door het weldra daarna gesloten huwelijk van diens dochter, Ermgardt van Dorth, met Hendrik van Ampsen.¹²

Henric van Dorrethe (schildknaap en ridder), zoon van Seyno en Agnes, werd geboren rond 1335 en overleed in 1396). Hij trouwde met Aleida/Arnolda van Keppel van Verwolde, dochter van Diederik (Derck) van Keppel en Aleida van Aeswijn. Hij werd beleend met het huis te Dorth en rond 1382 met Hoenover en gaf tienden van het huis Nyenhuis in leen uit.

Deric van Dorrethe (schildknaap), zoon van Henric en Aleida, stierf in 1422. Hij trouwde met Belia van Essen, dochter van Hendrik van Essen, heer van Herksen en Lutgard Albertsdr. van Almelo van

¹⁰ Nederland's adelsboek, jaargang 17, 18919: <https://bit.ly/43DfJu3> en De Nederlandsche Leeuw, 1915.

¹¹ <https://nl.rodovid.org/wk/Persoon:373894>

¹² J.R. baron van Keppel. Van Ampsen. In de *Nederlandsche Leeuw*, 1924.

Gerner? Hij werd beleend met het huis te Dorth in oktober 1396 en na zijn zuster Agnese met Hoenover. Hij verkoopt in 1408 de tiende van Alerdinck (de Alerdinck in Laag Zuthem, bij Heino).

Seyno van Dorrete (schildknaap), zoon van Deric en Belia, trouwde met Bate/Berthe van Wilacke (van Wylich), dochter van Adolph van Wylich¹³ en Hildegond Diersfordt. Hij werd beleend met het huis te Dorth o.a. op 24 september 1422.

Derick van Dorth, zoon van Seno en Bate, gestorven ergens tussen 26 juli 1497 en 10 maart 1501, trouwde in 1458 met Johanna van Vianen van Rijsenburg, dochter van Gijsbert van Vianen van Rijsenburg en Johanna van IJsselstein (uit Bommenee, Zeeland). Hij werd beleend met het huis te Dorth o.a. op 15 oktober 1443.

Gijsbert van Dorth, heer van Blanckena¹⁴, zoon van Derick en Johanna, werd geboren rond 1470, en overleed voor 3 september 1547 (magescheid van zijn goederen). Hij trouwde met Anna van der Veen, dochter van Luycken van der Veen en Bertha van Uyterwijck.

Dirck van Dorth, heer van Blanckena, was de zoon van Gijsbert en Anna, Hij trouwde op 23 maart 1552 met Mechteld van Vieracker, dochter van Roelof van Vieracker en Margaretha de Roode van Hekeren. Dirck en Mechteld kregen Vieracker, terwijl Blanckena naar de zus van Dirck ging.¹⁵ Dirck werd beleend met Meyerink en Hoveninck (Vieracker) onder Warnsveld op 5 juni 1546.

Gijsbert van Dorth was de zoon van Dirck en Mechteld. Hij trouwde (1) met Mechteld Stuerman, dochter van Tyman Stuerman en Anna de Greve en (2) (huwelijks voorwaarden op 7 april 1595) met Mechteld Leussen, overleden in mei 1639, dochter van Gerrit Leusen en Geisken ten Grotenhuis. Hij werd beleend met Meyerink en Hoveninck.

Dirck van Dorth, heer van Vieracker en ambtsjonker van het ambt Voorst, was de zoon van Gijsbert en Mechteld. Hij was in 1649 ambtsjonker van Voorst en stierf in oktober 1657 op Bussloo. Hij werd beleend met Meyerink en Hoveninck op 21 december 1617. Hij trouwde op 3 juli 1625 (huwelijks voorwaarden) met Anna Sophia Krijt, geboren rond 1605 in Voorst, overleden in 1664. Zij was een dochter van Gerrit Krijt en Arnolda Doys, vrouwe van Bussloo, en werd beleend met Bussloo op 1 maart 1649 en op 21 juli 1658 als weduwe bovendien met Meyerink en Hoveninck. Zij stierf in 1664.

Dirk Arnold van Dorth, heer van Vieracker en Bussloo, ambtsjonker van het ambt Voorst, zoon van Dirck en Anna Sophia, huwde in 1665 Maria Geertruid Swaefken en verwekte Theodorus Ignatius, heer van Bussloo, in 1729 geadmitteerd als ambtsjonker van het ambt Voorst, in 1714 gehuwd met Judith Maria Ignatia van Dorth, erfdochter Van Medler.¹⁶ Zijn zoon Tkeodorus Zeno, heer van Medler" en Meyerink, overleden op 10 juni 1789, was bij zijn echtgenote Elísabeth Maria Hackfort tot ter Horst vader van twee dochters en van een zoon, Reinier Engelbert van Dort/ heer van Medler, Meijerink, Hoenking en Scherpenborch, geboren in 1759, overleden op 2 september 1847, bij

---

¹³ De vader van Adolph was Adolf von Steinhaus, die in 1317 trouwde met Beatrix von Wylack (een landgoed bij Wassenberg aan de Roer). Wylack veranderde in Wylich.

¹⁴ Gijsbert van Dorth bouwde de havezate Blanckena in 1520 bij Bathmen niet ver van het slot van Dorth.

¹⁵ <https://bit.ly/3oeC5BI>

¹⁶ Die eene dochter was van Hendrik Willem van Dorth, heer van Medler, en van Maria Catharina van Twickel, en kleindochter van Gijsbert van Dorth en van Judith van Hoen (die Medler erfde van haren neef Willem Engelbert Bruno van Doetinchem). Gijsbert was een jongere broeder van Diederik van Dorth, heer van Vieracker, die met Anna Sophia Krijt huwde.

organiek besluit van 28 Aug. 1814 geadmitteerd in de Ridderschap der provincie Gelderland. Hij was gehuwd met Maria Geertruid Judetta van Hövell tot Westerfliet. Bij Koninklijk besluit van 17 juni 1822 werd bepaald, dat aan hem en al zijne wettige afstammelingen de titel van Baron en Baronese competeerde.

